

Pagulasorganisatsioonide ümarlaud

Tallinn, 16. jaanuar 2015

Kommentaariid ja ettepanekud seoses välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muutmise seaduse eelnõuga

Käesolevaga esitab Eesti Pagulasorganisatsioonide ümarlaud oma kommentaarid ja ettepanekud seoses välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse (edaspidi VRKS) muutmise seaduse eelnõuga.

Seadusega võetakse Eesti seadusandlusesse üle kaks Euroopa Liidu varjupaigavaldkonda reguleerivat direktiivi: uuesti sõnastatud menetlustingimuste direktiiv (2013/32/EL) ja uuesti sõnastatud vastuvõtutingimuste direktiiv (2013/33/EL). Pagulasorganisatsioonide ümarlaua hinnangul on nimetatud direktiivide näol tegemist üldjoontes positiivsete muudatustega Euroopa ühtse varjupaigasüsteemi arengusse. Eriti tervitame paremate tagatiste ja vastuvõtutingimuste garanteerimist erivajadustega taotlejatele, nõuet viia personaalne intervjuu läbi kõikidel juhtudel ning otsuste vaidlustamisega seotud tagatise.

Pagulasorganisatsioonid mõistavad, et paljud muudatused, mis käesoleva eelnõuga VRKS-i sisse viiakse, on direktiivides esitatud imperatiivselt ning liikmesriikidel on nende osas vähe kaalutlemisruumi. Seetõttu keskendume järgnevas kommentaarides ja ettepanekutes vaid sätetele, mille ülevõtmise osas on riigil kaalutlemisruumi või mida antud seaduseelnõu hetkel ei käsitle.

Kiirmenetlus ja ilmselgelt põhjendamatud taotlused

Eelnõu § 1 lõikega 31 muudetakse VRKS § 20, mille lõikes 2 sätestatakse alused, mille puhul võib rahvusvahelise kaitse taotlust lugeda ilmselgelt põhjendamatuks ja menetleda seda kiirkorras. Muudatus tuleneb menetlustingimuste direktiivi artikkel 31 lõikest 8, mille järgi on sellise nimekirja sätestamine ja kiirmenetluse sisseviimine liikmesriikidele vabatahtlik.

Ühelt poolt on tervitatav, et ilmselgelt põhjendamatute taotluste aluste nimekiri on praegusega võrreldes (senine VRKS § 20) tunduvalt lühem ja selgem. Teiselt poolt tunneme muret, et ka mitmed kavandatavatest ilmselgelt põhjendamatuks tunnistamise alustest on liiga laialt tõlgendatavad ja subjektiivsed või seonduvad asjaoludega, mis ei tohiks taotluse hindamisel rolli mängida. Tuletame meelde, et vastavalt UNHCR täitevkomitee otsusele nr 30 võivad kiirmenetluse alla kuuluda vaid juhtumid, mis on selgelt petturlikud või mille puhul on taotleja esitanud vaid aluseid, mis ei vasta rahvusvahelise kaitse andmise alustele.¹ Selles valguses on probleemsed kavandatava § 20 lõike 2 punktid 2, 3, 6, 7, 8 ja 9.

¹ UNHCR, EXCOM Conclusion No. 30, *The Problem of Manifestly Unfounded or Abusive Applications for Refugee Status or Asylum*, 20. oktoober 1983. <<http://www.unhcr.org/3ae68c6118.html>>

Kavandatava § 20 lõike 2 punktid 2 ja 3 puudutavad vastavalt teadlikult ebaõigete andmete, seletuste või dokumentide esitamist ning olulise isikut tõendava dokumendi rikkumist, hävitamist või esitamata jätmist. Mida saab tõlgendada teadliku eksitamisenä, on ilmselgelt raske objektiivselt hinnata. Samuti on selge, et tihtilugu saabuvadki varjupaigataotlejad riiki ilma dokumentideta või on dokumendid smugeldajate poolt ära võetud või hävitatud – see ei vähenda nende potentsiaalset kaitsevajadust. Juhime ka tähelepanu, et sellal kui direktiivi artikli 31 lõike 8 punkti d sõnastuses on kasutatud sõna "pahauskvalt" (täpsemalt: "...pahauskvalt hävitanud või sellest vabanenud"), siis eelnõu vastavas punktis selline täpsustus puudub, muutes punkti sisu märgatavalt laiemaks ja aluse kasutamise potentsiaalselt meelevaldseks.

Punkt 6 käsitleb taotluse esitamist eesmärgiga vältida lahkumiskohustuse täitmist. Tegemist on väga subjektiivse sättega ning ei ole seotud sellega, kas inimesel on rahvusvahelise kaitse vajadus või mitte: põhjendatud hirm tagasipöördumise ees võib tekkida alles pärast riiki sisenemist ning selle hirmu hindamine on rahvusvahelise kaitse menetluse eesmärk. Sama kehtib ka punkt 7 puhul, mille alusel võib kiirmenetlust rakendada ka juhul, kui taotleja on Eestisse saabunud või riigis viibinud ebaseaduslikult ning ei ole niipea kui võimalik esitanud Politsei- ja Piirivalveametile (PPA) rahvusvahelise kaitse taotlust. Lisaks sellele, et kaitsevajadus võib tekkida ka pärast riiki sisenemist, on selge, et riiki saabumise viis või ebaseaduslikkus ei anna alust hinnata inimese vajadust rahvusvahelise kaitse järele. Samuti näeb Genfi pagulaskonventsiooni artikkel 31 ette, et taotlejad ei tohi karistada ebaseaduslikult riiki sisenemise eest, mida aga kiirmenetluse rakendamine ebaseadusliku sisenemise eest potentsiaalselt on.

Ka punkt 8, mis käsitleb daktüloskopeerimisest keeldumist, ei ole seotud taotleja kaitsevajaduse olemasolu või puudumisega ning ei tohiks seetõttu olla üheks võimalikuks kiirmenetluse rakendamise aluseks. Sõrmejälgede võtmine on seotud üksnes vastutava liikmesriigi kindlakstegemisega ning sellest keeldumist tuleb käsitleda vastava kohustuse kontekstis. Lisaks, kui vastavat kiirmenetluse alust kasutatakse, siis see tähendab, et riik on juba võtnud Dublini regulatsiooni alusel kohustuse varjupaigataotluse läbivaatamiseks ning peab seega tagama, et taotlust menetletakse täie tõsidusega. Selleks hetkeks on daktüloskopeerimisest keeldumine ebaoluline ning kujutaks endas protseduurilist karistust taotleja käitumise eest, mitte aga legitiimset põhjust taotluse kiirmenetlemiseks.

Kavandatav punkt 9 puudutab avaliku korra või julgeoleku ohustamist, mis on taaskord mitteoluline taotluse sisu hindamisel. Kuna puudub selge definitsioon, mida võib pidada ohuks julgeolekule või avalikule korrale, võib sellise aluse olemasolu viia kiirmenetluse meelevaldse ja liigse kasutamiseni. Kui tegemist on tõepoolest juhtumiga, mille puhul võib näha ohtu riigi julgeolekule või avalikule korrale, on riigil sellega toime tulemiseks efektiivsemaid meetodeid kui kiirmenetluse rakendamine. Juhime ka tähelepanu, et Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee resolutsioonis 1471 on soovitatud mitte rakendada kiirmenetlust taotlejatele, kelles nähakse ohtu riigi julgeolekule või avalikule korrale.²

Pagulasorganisatsioonid on seisukohal, et Eesti kontekstis ei ole tarvidust kiirmenetluse järele, arvestades et taotluste hulk on väga väike ning protseduurilisi garantiisid saab kõige paremini tagada just tavamenetluse raames, ning et mitmed eelnõus ettenähtud kiirmenetluse rakendamise alused on liiga subjektiivsed või varjupaigamenetlusega sisuliselt mitteseonduvad. Seetõttu teeme ettepaneku vastav nimekiri VRKS-ist välja jätta või kitsendada võimalikke aluseid selliselt, et need

² Council of Europe: Parliamentary Assembly, *Resolution 1471 (2005) on Accelerated Asylum Procedures in Council of Europe Member States*, 7. oktoober 2005, paragrahv 8.9. <<http://assembly.coe.int/main.asp?Link=/documents/adoptedtext/ta05/eres1471.htm>>

oleksid kooskõlas eelpool viidatud UNHCR täitevkomitee otsusega (kavandatava § 20 lõike 2 punktid 1, 4 ja 5).

Turvalise kolmanda riigi määratlus

Eelnõu § 1 lõikega 31 muudetakse VRKS § 21, millega sätestatakse alused, mille puhul jäetakse rahvusvahelise kaitse taotlus läbivaatamata. Muudatus tuleneb menetlustingimuste direktiivi artiklist 33 ning taaskord on selliste aluste sätestamine liikmesriikidele vabatahtlik, mistõttu riigid ei ole kohustatud nimekirjas nimetatud aluste esinemisel jätma taotlust läbivaatamata. Riigid peaksid kasutama võimalust taotlus läbivaatamata jätta vaid juhul, kui on kindel, et taotlejale saab vajadusel kaitset anda tõepoolest mõni teine riik või kui korduva taotluse korral ei ole taotlejal esitada ühtegi uut tõendit, mis annaks aluse kaitse saamiseks.

Sel põhjusel on probleemne nimetatud paragrahvi lõike 1 punkt 3, mis puudutab taotluse läbivaatamata jätmist juhul, kui taotleja on saabunud Eestisse riigi kaudu, mida võib pidada turvaliseks kolmandaks riigiks. Võttes arvesse pöördumatut kahju, mida taotluse läbivaatamata jätmine võib tekitada, ei tohiks rahvusvahelise kaitse taotlust sisuliselt läbivaatamata jätta üksnes seetõttu, et inimene on tulnud läbi riigi, mida *a priori* peetakse turvaliseks – võimalik turvalisus konkreetse taotleja jaoks tuleb kindlaks teha sisulise menetluse käigus. Individuaalse ja sisulise hindamise nõue tuleneb muuhulgas Euroopa Inimõiguste Kohtu lahenditest³ ja menetlustingimuste direktiivi artiklist 38 (eriti lõike 1 punktid b ja c), mis nõuavad üheselt individuaalset menetlust riigi turvalisuse hindamiseks ning taotleja võimalust selle kontseptsiooni rakendamine vaidlustada. Taotleja õigus vaidlustada turvalise kolmanda riigi kontseptsiooni rakendamine ja anda täiendavaid selgitusi on sätestatud ka menetlustingimuste direktiivi artiklis 34, senises VRKS § 9 lõikes 1 ja kavandatavas VRKS § 18 lõikes 7 (eelnõu § 1 lõige 25).

Kuna taotluse läbivaatamata jätmise otsuseid võib teha ka piiril, on Eesti kontekstis küsitav ka taotlejale ettenähtud garantiide reaalne rakendamine, näiteks mis puudutab õigusabi või tõlketeenuse kättesaadavust.

Turvaliste riikide määratlused on probleemsed ka üldisemas plaanis, kuna tuginevad üldistele eeldustele inimõiguste tagatuse kohta teistes riikides ning lähevad seetõttu vastuollu rahvusvahelise kaitse menetluse ainsa eesmärgiga: hinnata, kas konkreetne taotleja vajab rahvusvahelist kaitset.

Pagulasorganisatsioonid on seisukohal, et turvalise kolmanda riigi kontseptsiooni kasutamine taotluse läbivaatamata jätmise alusena ei ole sisuliselt kooskõlas nõudega hinnata kolmanda riigi turvalisust individuaalselt ning et turvalise riigi kontseptsioon üldiselt on vastuolus rahvusvahelise kaitse menetluse keskse eesmärgiga. Seetõttu teeme ettepaneku rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamata jätmise aluste seast välja jätta turvalise kolmanda riigi mõiste ning menetleda selliseid taotlusi tavamenetluse raames.

Rahvusvahelise kaitse taotlejate kinnipidamine

Sätted, mis puudutavad rahvusvahelise kaitse taotlejate kinnipidamist, on kahtlemata uuesti sõnastatud vastuvõtutingimuste direktiivi üks vastuolulisemaid osi. Kuigi nii direktiivis kui ka

³ European Court of Human Rights, *Hirsi Jammaa and Others v. Italy*, paragrahvid 147-158. <<http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-109231>>

VRKS-is on rõhutatud kinnipidamise erakorralist olemust, iga juhtumi individuaalse hindamise vajadust ning alternatiivide kaalumise ja kasutamise kohustust, on rahvusvahelise kaitse taotlejate kinnipidamine vähemalt kaheks kuuks siiski süsteemne.

Pagulasorganisatsioonid tunnevad muret, et VRKS § 36¹ lõikes 2 kehtestatud kinnipidamise alused on jätkuvalt liiga laialt tõlgendatavad ning annavad võimaluse taotlejate kergekäeliseks ja süsteemseks kinnipidamiseks. Vastuvõtutingimuste direktiivi artikli 8 lõige 3 sätestab alused, mille riigid võivad kehtestada varjupaigataotlejate kinnipidamiseks, ning hetkel on VRKS-is kehtestatud kõik direktiiviga lubatud kinnipidamise alused, kuigi konkreetsete aluste kehtestamine on direktiivi järgi jäetud liikmesriikide ülesandeks ja kõikide lubatud aluste kehtestamine ei ole nõutud.

VRKS § 36¹ lõike 2 punktid 1, 2 ja 3 puudutavad vastavalt isiku või tema kodakondsuse kontrollimist või tuvastamist või tema riiki saabumise ja riigis viibimise õiguslike aluste kontrollimist. Nimetatud alused on sõnastatud sedavõrd laialt, et võimaldavad taotlejate süsteemset kinnipidamist. On paratamatu, et tänapäeval saabub suur osa taotlejatest riiki kas ebaseaduslikke teid pidi või ilma piisavate dokumentideta oma isiku või kodakondsuse tõestamiseks, kuid seda mõjuvate põhjustega, näiteks kuna reisidokumendi taotlemine ei olnud enne lahkumist võimalik või oli see liiga riskantne, kuna dokumendid on ära võetud smugeldajate poolt või kuna vajalikud dokumendid on ühel või teisel põhjusel hävinud. Seetõttu on oluline, vastavalt UNHCR-i juhiste varjupaigataotlejate kinnipidamise kohta, et vastuvõtva riigi seadusandlus ei paneks taotlejale mitterealistlike ootusi seoses isikut tõendavate dokumentide arvu ja vormiga.⁴ Dokumentide puudumist ei tohiks seetõttu vaadelda kui tahtmatust teha koostööd ega rakendada sellepärast taotleja suhtes karmimaid tingimusi, sealhulgas kinnipidamist. Lisaks, mis puudutab taotleja kinnipidamist ebaseadusliku piiriületuse eest, millele viitab VRKS § 36¹ lõike 2 punkt 3, siis sel puhul on sisuliselt tegemist taotlejate karistamisega ebaseadusliku riiki sisenemise eest, mis ei ole lubatud vastavalt Genfi pagulaskonventsiooni artiklile 31.⁵

Kinnipidamise aluste punkt 4 näeb ette võimaluse rahvusvahelise taotleja kinnipidamiseks eesmärgiga selgitada välja menetlemisel tähtsust omavaid asjaolusid, eelkõige juhul, kui on olemas põgenemise oht. Põgenemise oht on taaskord väga laialt tõlgendatav ja potentsiaalselt vääriti rakendatav kinnipidamise alus. Juhime tähelepanu sellele, et vastavalt UNHCR-i juhiste kinnipidamise kohta võib seda alust kinnipidamise õigustamiseks kasutada vaid varases menetluse etapis ja piiratud perioodi jooksul, eesmärgiga hinnata rahvusvahelise kaitse taotluse põhjendatust.⁶ Samas on selline kinnipidamine õigustatud üksnes juhul, kui vastavat infot ei ole võimalik saada muul viisil kui kinnipidamise abil. Seetõttu juhime tähelepanu, et direktiivi artikli 8 lõike 3 punkti b sõnastuses on kooskõlas UNHCR-i kinnipidamisjuhistega tähtsust omavaid asjaolusid kvalifitseeritud tingimusega "mida ilma kinnipidamiseta ei olnud võimalik kindlaks teha", mis aga VRKS-i sõnastuses puudub.

Tuletame ka meelde, et nii direktiivi (artikkel 8 lõige 4) kui senise VRKS-i järgi (§ 36¹ lõige 1) on riigil kohustus kaaluda enne rahvusvahelise kaitse taotleja kinnipidamisotsuse tegemist kinnipidamise alternatiive, nagu korrapärane ilmumine ametiasutustesse, rahalise tagatise andmine või keeld lahkuda kindlaksmääratud kohast. Nagu mitmete riikide kogemus on

⁴ UNHCR, *Juhised varjupaigataotlejate kinnipidamisele esitatavate nõuete ja tingimuste ning kinnipidamise alternatiivide kohta* (edaspidi *Juhised kinnipidamise kohta*), 2012, paragrahv 28. <<http://www.refworld.org/cgi-bin/txis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=5492e27b4>>

⁵ Vt ka UNHCR, *Juhised kinnipidamise kohta*, paragrahv 32.

⁶ UNHCR, *Juhised kinnipidamise kohta*, paragrahv 25.

näidanud, on alternatiivide kasutamine riigile odavam ning suurendab vabatahtlikku tagasipöördumist negatiivse otsuse korral, samuti parandab alternatiivide kasutamine ametiasutuste ja taotlejate koostööd ning säilitab taotlejate tervislikku seisundit ja heaolu.⁷ Alternatiivide põhjendamatu kasutamata jätmist võib UNHCR-i kinnipidamisjuhiste järgi käsitleda kui meelevaldset kinnipidamist.⁸

Pagulasorganisatsioonid on seisukohal, et rahvusvahelise kaitse taotlejate kinnipidamine peab olema viimane võimalik meede ning seda tohib kasutada vaid individuaalselt kaalutletud juhtudel, kui kinnipidamine on olukorra suhtes proportsionaalne ning ühtegi kinnipidamise alternatiivi ei ole võimalik rakendada. Seetõttu teeme ettepaneku piirata või vähemalt täpsustada VRKS-is sätestatud kinnipidamise aluseid, viies need kooskõlla nii vastuvõtutingimuste direktiivi kui ka UNHCR-i varjupaigataotlejate kinnipidamisjuhistega. Samuti loodame, et proportsionaalsuse ja individuaalse kaalutlemise nõuet ning alternatiivide kasutamist hakatakse tulevikus ilma eranditeta ka rakendada.

Perekondade taasühendamine

Perekonnaga taasühinemine on rahvusvahelise kaitse saajate integratsiooni seisukohast ülioluline: paraneb keeleõppe ja ühiskonda lõimumise edukus ning füüsiline ja emotsionaalne tervis.⁹ Pere ühtsust rõhutavad nii ÜRO Inimõiguste Ülddeklaratsioon (artikkel 16 lõige 3) kui ka EV põhiseadus (§§ 26-27), Euroopa Liidus sätestab rahvusvahelise kaitse saajatele vastava õiguse perekonna taasühinemise õiguse direktiiv (2003/86/EÜ).

Hetkel reguleerib VRKS perekondade taasühendamise küsimuses vaid kahte aspekti: kes kaitse saanu pereliikmeteks taasühendamiseks kvalifitseeruvad (§ 7) ning kuidas toimitakse alates taotleja riiki saabumisest (§ 46). Seadus ei käsitle aga perekondade taasühendamise protseduuri direktiivi tähenduses, s.o olukordi, kus kaitse saanu perekonnaliikmed on jäänud päritoluriiki (direktiivi artikkel 5 lõige 3). See tähendab muuhulgas, et tagatud ei ole direktiivis sätestatud nõuded nagu perekonnaliikmetele viisade kättesaadavuse tagamine (direktiivi artikkel 13 lõige 1) ning tagatised seoses perekonnasidemeid tõendavate dokumentide puudumisega (direktiivi artikkel 11 lõige 2). Eraldi regulatsiooni loomist näeb direktiiv ette otsesõnu:

tuleks kehtestada eeskirjad, mis reguleerivad perekonna taasühinemise ning pereliikmete elamisloa taotluste läbivaatamise menetlusi. Need menetlused peaksid olema tõhusad ja juhitavad, võttes arvesse liikmesriikide haldusasutuste tavalist töökoormust, ning samuti läbipaistvad ja õiglased, et asjaomastel isikutel oleks vajalik õiguskindlus.

Selles valguses on selge, et Eesti ei ole nimetatud direktiivi oma seadusandlusesse üle võtnud, kuigi see pidi olema tehtud hiljemalt 3. oktoobriks 2005. Samuti puudub perekonna taasühendamise korra kehtestamiseks ja taotlusvormi loomiseks VRKS-is volitusnorm ning hetkel toimib kogu protseduur läbipaistmatult PPA peadirektori käskkirjaga kehtestatud korra alusel.

⁷ International Detention Coalition, *There are Alternatives. A Handbook for preventing unnecessary immigration detention*, 2011. <<http://idcoalition.org/cap/handbook>>

⁸ UNHCR, *Juhised kinnipidamise kohta*, paragrahv 18.

⁹ UNHCR, *A New Beginning: Refugee Integration in Europe*, 2013, lk 70-71. <<http://www.refworld.org/pdfid/522980604.pdf>>

Pagulasorganisatsioonid tunnustavad, et VRKS-is kehtestatud perekonnaliikmete määratlus on laiem kui direktiivis sätestatu, hõlmates lisaks abikaasale ja lastele ka teisi pagulasest ülalpidamisel olevaid lähisugulasi. Samas on selge, et kaasaegsed perekonnad nii Euroopas kui väljaspool ei piirdu vaid tuumikperekonnaga, mille keskmes on erisooliste inimeste registreeritud abielu. Seetõttu juhime tähelepanu, et kooseluseaduse valguses oleks loogiline laiendada ka VRKS-i perekonnaliikme määratlust, lubades partneriga taasühineda ka vabaabielu või registreeritud kooselu korral. Nagu sätestab ka direktiivi artikkel 5 lõige 2, saab selliste peresuhete tõestusena arvestada asjaolusid nagu ühine laps, varasem kooselu, kooselu registreeritus ning mis tahes muid usaldusväärseid tõendusmaterjale.

Pagulasorganisatsioonid on seisukohal, et perekonna taasühinemise õiguse direktiiv ei ole täiel määral VRKS-i üle võetud. Seetõttu teeme ettepaneku kehtestada rahvusvahelise kaitse saajate perekondade taasühendamise õigust puudutavad sätted VRKS-i tasemel. Samuti teeme ettepaneku laiendada rahvusvahelise kaitse saaja pereliikme määratlust, kaasates sellesse ka kaitse saanu vabaabielus või registreeritud kooselus oleva partneri.

* * *

Pagulasorganisatsioonid loodavad, et kõik uuesti sõnastatud direktiivides ja muudetud seaduses ettenähtud kaitse taotlejate õigused ja tagatised saavad rakendatud parimal võimalikul moel. Seetõttu juhime Siseministeeriumi tähelepanu ka sätetele, mille puhul peame oluliseks just seaduse reaalsel rakendamist pärast vastuvõtmist.

Esiteks, vastuvõtutingimuste direktiivi peatükk IV, menetlustingimuste direktiivi artiklid 24 ja 25 ning kavandatud VRKS § 15¹ puudutavad taotlejate erivajaduste hindamist ja nendega arvestamist. Haavatavate inimeste varajane kindlakstegemine ja nende erivajadustega arvestamine on õiglase ja efektiivse varjupaigasüsteemi hädavajalik osa. Seetõttu on tegemist väga olulise muudatusega ning juhul, kui seda korrektselt rakendada, on sellel potentsiaal parandada tuntavalt erivajadustega taotlejate menetlus- ja vastuvõtutingimusi. **Seetõttu peame oluliseks rõhutada, et taotlejate erivajaduste hindamine peab toimuma menetluse võimalikult varases staadiumis ning pädevate inimeste poolt, järgides selget ja kindlaksmääratud protseduuri.** Samuti juhime tähelepanu menetlustingimuste direktiivi artikkel 24 lõikele 3, mille kohaselt ei tohi piinamise, vägistamise või muu jõhkra psühholoogilise, füüsilise või seksuaalse vägivalga ohvrite suhtes kohaldada kiir- ega piirimenetlust.

Teiseks, menetlustoimingute direktiivi artikkel 8 puudutab muuhulgas potentsiaalsete taotlejate teavitamist ja nõustamist piiripunktides ning vastavaid teenuseid pakkuvatele organisatsioonidele tegeliku ligipääsu tagamist piiripunktidele. Avaldame lootust, et PPA piirivalveametnikud on proaktiivsed potentsiaalsete rahvusvahelise kaitse taotlejate informeerimisel nende võimalustest ning et piisav ja kvaliteetne suuline tõlge on sellistes olukordades alati tagatud. Samuti juhime tähelepanu nimetatud artiklis esitatud nõudele tagada huvitatud organisatsioonidel ligipääs piiripunktidele ja seal viibivatele kaitse taotlejatele. **Pagulasorganisatsioonid on seisukohal, et selle õiguse parimaks tagamiseks on PPA-l mõistlik sõlmida koostöölepe UNHCR-i ning mõne Eesti varjupaigataotlejaid esindava organisatsiooniga piiril toimuva monitoorimiseks.**

Täname Siseministeeriumit seaduseelnõu ettevalmistamisesse kaasamise eest.

Allakirjutanud:

MTÜ Eesti Pagulasabi
MTÜ Johannes Mihkelsoni Keskus
SA Eesti Inimõiguste Keskus

Koostanud:

Eero Janson
MTÜ Eesti Pagulasabi
eero@pagulasabi.ee
tel. 517 4334